

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

תוכן

- א. מצא אחד בסוף עשרים אמה בודק הימנו ולהלן עשרים אמה שרגלים לדבר שאילו תחילה מצאו נוטלו ואת תפוסתו.....1
- ב. מצא פרט למצוי.....2
- ג. מת פרט להרוג מושכב פרט ליושב כדרכו פרט לשראשו מונח בין ירכותיו.....3
- ד. מת שחסר אין לו תפוסה ולא שכונת קברות.....4
- ה. מצא שנים ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה אין להן תפוסה ולא שכונת קברות.....4
- ו. מצא שלשה האחד ידוע ושנים תחילה או שנים תחילה ושנים ידועים אין להם תפוסה ואין להם שכונת קברות.....5
- ז. לא אמרו שכונת קברות אלא לג' ידועין או לשלשה תחילה.....5
- ח. היכי דמי תפוסה ... נוטל עפר תיחוח וחופר בבתולה שלש אצבעות.....5
- ט. אמר רבא בדק ופנה בדק ופנה בדק ואשכח ... עילא מצאו וטיהרו ארץ ישראל 6
- י. בדק מעשרים אמה ולא מצא ... שכונת קברות ... מצאו וטיהרו את ארץ ישראל...6
- יא. כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטומאה משנזקק לטומאה ספקו טמא 7
- יב. אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק טמא.....8
- יג. בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור משנזקק לזיבה אין בודקין אותו.....9
- יד. אונסו וספיקו ושכבת זרעו טמאים שרגלים לדבר.....10
- טו. המכה את חבירו ואמדהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב

11

דף סה.

א. מצא אחד בסוף עשרים אמה בודק הימנו ולהלן עשרים

אמה שרגלים לדבר שאילו תחילה מצאו נוטלו ואת

תפוסתו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

כבר התבאר לעיל דף סד: שהחופר בשדה מצא שלשה מתים כל אחד מהן מוטל כדרך הנקברין, אם יש בין זה לזה מארבע אמות¹ ועד² שמונה כמלוא מטה וקובריה, ה"ז חושש שמא בית הקברות הוא זה³, וניתנו לשם קבורה⁴ והרי קונים מקומם ואסור לפנותם, ויש לחשוש שמא יש עוד מתים בסביבתם ומשום כך צריך לבדוק מן האחרון עשרים אמה שהן כשתי מערות וחצר שביניהן, וי"א⁵ שצריך לבדוק מן הראשון.

מצא מת אחד בסוף עשרים אמה, צריך לבדוק⁶ ממנו עשרים אמה אחרות, לפי שרגלים לדבר, שזו השדה עשויה למערות ולקברים⁷, והיו בה גם מערות אחרות שחזקת השדה מוחזקת לשכונת קברות⁸.

ג. מצא פרט למצוי

מה שהתבאר לעיל דף סד: שאם היה חופר⁹ ומצא מת מושכב, שמותר לפנותו ואת תבוסתו למקום אחר¹⁰, וכן אם מצא שנים רשאי לפנותם זהו

¹ דאילו נקברין רצופין בפחות מארבע אמות איכא למימר דעל ידי הדחק נקברו לשם על מנת לפנותן היום ולמחר. תו"ט שם.

² כלומר מקבר ראשון עד שלישי אין פחות מארבע אמות ולא יותר משמונה. ר"ב שם
³³ שכך היה דרכו, עושין חצר ו' על ו' אמות, ומערה לכל רוח מד' רוחותיה, וכל מערה ד' על ו' אמות, ובכותלי המערה סביב היו כוכין, שעשוין כמין ארגו שבשולחן, שבהן מניחין המתים, ויש בין כל כוך וכוך עובי אמה אדמה כמין כותל ביניהן, נמצא שאי אפשר שיהיו ג' מתים קבורים על מקום שהוא פחות מרוחב ד' אמות, דהרי לכל מת צריך רוחב אמה, ואמה כותל בין מת למת, נמצא שב' מתים וב' רוחים, צריכין רוחב ד' אמות והמת הג' קבור על האמה הה', ויש לפי זה מתחלת מת א' עד תחלת מת ג' לכל הפחות ד' אמות. תפארת ישראל שם ל

⁴ שבאחד או בשנים אנו תולין שלא נקברו שם אלא לפי שעה והיה דעתם לפנותם. אבל בג' מוכח שזה מקום מיוחד לקברות. ר"ב שם

⁵ השנות הראב"ד שם. ורבינו הלך לשיטת רבו'ן מיגש בחי' ב"ב דף ק"ב ע"ב סוף ד"ה רב שישא. כסף משנה שם. שיש לחוש שהמקום כלו שכונת קברות הוא ושתי מערות אחרות וחצר בינתים יש שם חוץ למקום המתים הללו ושחצר מערת המתים האלו והמערה שנייה שלה מצד השני היתה עשויה. מרכבת המשנה שם

⁶ דמי יימר דמבית הקברות הוא ההיא מערה, שמא קבר אחר הוא וחצר אחרת של אדם אחר וצריך לעשות גם לשם כל בדיקות דלעיל דכמו שיש שם קבר כמו כן יש אחרים ר"ב שם

⁷ ואילו מתחלה מצאו לזה הקבר הג' קודם להקבר הב', אף על גב שיש בין קבר א' לג' ח' אמה והיה קצת הוכחה שהן מהנקברים במערה, ואם כן יש גם כן מערות אחרות מסביב, אפילו הכי סגי בשיטול אותו ותבוסתו, והיינו משום שלא מצא מת בין קבר א' לג' אבל עתה אינו יכול ליטלו שרגלים לדבר. תפארת ישראל שם לג

⁸ תו"ט שם.

⁹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ט הלכה ג

¹⁰ ר' עובדיה מברטנורא מסכת נזיר פרק ט משנה ג

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

רק אם מצא שמכיון שלא ניכר שהונח לשם קבורה שם לא קנה מקומו¹¹. אך אם היה שם קבר שאין צריך לחפש אחריו¹² וכל שכן כשידוע שהיה שם קבר כדרך שקוברין המתים¹³, אסור לפנותו. אבל בידוע שיש כאן קבר אבל לא נודע אם לשם קבורה אי לפי שעה, אינו נחשב מצוי ומותר לפנותו כנזכר¹⁴.

ומתים¹⁵ הנמצאים גלויים על פני השדה אין להם שכונת קברות ולא תבוסה אלא מלקט עצם ועצם והכל טהור.

ג. מת פרט להרוג מושב פרט ליושב כדרנו פרט לראשו מונח בין ירכותיו

מה שהתבאר שהחופר בשדה ומצא שלשה מתים צריך לבדוק עשרים אמה שהן כשתי מערות וחצר שביניהן זה הוא כשמוטלים כדרך הנקברין, אך אם היה אחד מאלו שמצא בתחלה או בסוף, הרוג¹⁶, או יושב, או מושב, שלא כדרך שיהיה ראשו בין ירכותיו, אינו בודק עשרים אמה, אלא נוטלן ואת תבוסתן¹⁷ בלבד שחזקתן עכו"ם¹⁸. וי"א¹⁹ שאין צריך ליטול תבוסתו.

¹¹ ואף על גב דמת מצוה קונה מקומו בכל מקום, לא חיישינן שזה היה מת מצוה, דקלא אית ליה. תפארת ישראל שם כח

¹² רמב"ם בפ"י המשניות שם

¹³ ר"ב שם

¹⁴ תויו"ט שם

¹⁵ רמב"ם שם הלכה ה

¹⁶ בתוס' כתבו משום דמחוסר אבר אך הרמב"ם משמע שהוא משום דמחזיקי' בנכרי ועיין קרן אורה
¹⁷ לכאורה קשה אמאי צריך ליטלן ואת תבוסתן הרי אם הוא עכו"ם הוא מאי איכא למיחש אולם ללשון הגמ' וכן במפרשי המשנה שחיישינן שמא עכו"ם א"כ מחשש אולי ישראל צריך אך ללשון הרמב"ם שחזקתו עכו"ם קשה ואולי משום שחיישי' שמע יגע או ישא מהתבוסה וצ"ע.

¹⁸ דישראל אין קוברין בענין זה ומשמע לרבינו דלא אימעיטו הני אלא מדין שכונת קברות אבל לא מדין תבוסה. כסף משנה שם

¹⁹ תוס' בסוגיא, תויו"ט שם ועיין יד דוד בסוגיין שהביא שבאורה מישור הביא תוספתא וירושלמי דגרסי יש להם תפוסה, אמנם המאירי כתב דאין להם תפוסה, דנכרים הם כמ"ש רש"י. ובאורה מישור הקשה על דברי רש"י, דהרי כאן מוכח מדבריו דנכרי אין לו תפוסה, והרי בכל הנהי דלעיל אמרינן דילמא נכרי הוא, ואפ"ה כתב רש"י דיש להם תפוסה. ואפשר לומר בדוחק דוודאי אם מצאין כולן מגוידים או יושבים, א"צ לטול תפוסתן דמחזיקין כולם בנכרים, אבל אם מצא אחד מהם מגויד או יושב, ניהי דאותו מחזיקין בנכרי, דילמא אחרים ישראלים נינהו, ולכן צריך ליקח עם תפוסתן אותן שהם כסדר שאר המתים, אבל לא מאותו שהוא משונה. ועוד י"ל דהרי זה וודאי אינו סימן שהוא וודאי נכרי, והרי הגמרא לא קאמר אלא דילמא נכרים נינהו, ותו הרוג מאי סימן הוא שהוא נכרי, אטו אי אפשר שלא יהיה ישראל, אלא הגמרא הכי קאמר לענין שכונת קברות הוה תרי ספיקי, דילמא נכרי דילמא ישראל, ואת"ל ישראל שמא איקרי דמנחי התם ולא הוה קברות, ולהכי

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

ומכיון שהוחזק בעכו"ם אין להם טומאת קברות הואיל ואינן מטמאין באהל, הרי הנוגע בקברן טהור עד שיגע בעצמה של טומאה או ישאנה²⁰ ויש מחמירין מלאהיל עליהם ונכון להחמיר²¹.

ולפיכך מי שהיה חופר בשדה ומצא מתים רבים בגומא אחת זה על גב זה או זה בצד זה או שמצא הרוגים או שמצא מת יושב או ראשו בין ברכיו אינו חושש שמא מקום זה בית הקברות היה אלא נוטל המת ואת תבוסתו ואינם מטמאים עד שיגע בעצמה של טומאה או ישאנה, וי"א שאין צריך ליטול תבוסתו.

ד. מת שחסר אין לו תפוסה ולא שכונת קברות

כבר התבאר לעיל דף נא: שכשם שאין רקב המת מטמא עד שיהיה כלו שלם, חסר ממנו אבר שאם ינטל מן החי ימות או שנקבר בכסותו או בארון של עץ או בשל מתכת אין לו רקב, כך גם²² אין לו תבוסה, ונוטלו ללא תבוסתו, ולא שכונת קברות²³ במצא שלושה כנוזר ומותר לפנותם, ואין צריך מדידה.

ה. מצא שנים ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה אין להן תפוסה ולא שכונת קברות

אם נקברו זה בצד זה וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה אין דרך ישראל לקבור כך מתייהם, ודאי גוים הם וניטלין בלא תבוסה²⁴. וי"א²⁵ שניטלין עם תבוסתם.

לא מחזקינן בשכונת קברות, אבל לענין תפוסה לא הוה אלא חד ספק, דילמא נכרי דילמא ישראל, ולכן יש להם תפוסה, אבל ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה וודאי נכרים הם, ולכן אין להם תפוסה.

תיו"ט שם

²¹ שבשו"ע יו"ד שעב ב כתב קברי עובדי כוכבים, נכון ליוזר הכהן מליך עליהם כדעת מהר"מ ותוס' פ' המקבל ואף על פי שיש מקילין כדעת רמב"ם והגמ"י בשם ס' יראים. כתב הרמ"א שנכון להחמיר ובתפא"י שם כתב שנהגו להחמיר.

²² רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ט הלכה ה

²³ אף דלענין מגע ומשא ואהל הרי הוא כמת שלם ולא גרע משדרה ונגלת שכתב רבינו פ"ב הל' ח' כבר כתבו התוס' ז"ל דהלכה למשה מסיני גמירי לה הכי עיין עליהם, מעשה רקח הלכות טומאת מת פרק ט הלכה

ה

²⁴ רא"ש ומאירי בסוגיין

²⁵ עיין לקוטי הלכות כו. עין משפט ה שכן הגירסא בירושלמי ובתוספתא הובא בר"ש אהלות והרמב"ם שלא הזכיר כלל דין זה מכיון שזה ודאי מוכח דעכו"ם הם.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

ו. מצא שלשה האחד ידוע ושנים תחילה או שנים תחילה ושנים ידועים אין להם תפוסה ואין להם שכונת קברות

מצא שנים²⁶ ואחד היה ידוע לשם קבורה, אסור לפנותו, השנים מותר לפנות ויש להם תפוסה²⁷, ואין להם שכונת קברות שהקבר הידוע אינו עושה שכונה²⁸, ולא אמרו אלא המוצא שלשה בתחלה הוא שצריך בדיקה. וי"א²⁹ שאין להם תפוסה.

ז. לא אמרו שכונת קברות אלא לג' ידועין או לשלשה תחילה

וי"א³⁰ ששלשה קברות שידועים שנקברו לשם קבורה והם בתוך ד' עד שמונה אמות כנוזר הרי חוששים לשכונת קברות וצריך לבדוק כ' אמה כנוזר. וי"א³¹ ששלשה קברים ידועים ודאי אינו שכונת קברות ואסור לפנותם³² ואין צריך לבדוק סביבותם.

ח. היני דמי תפוסה ... נוטל עפר תיחוח וחופר בבתולה שלש אצבעות

²⁶ רמב"ם שם הלכה ו

²⁷ גירסת הרמב"ם וכן בתוספתא. כסף משנה שם.

²⁸ שכשם שידוע לנו האחד אם היה שכונת קברות היה לנו לידע מהאחרים. תוס' בסוגיא.

²⁹ כך הגירסא בגמ' וכן בתוס'.

³⁰ כ"מ מהמפרש בסוגיא וכ"כ במאירי וכ"מ בפ"י הרא"ש

³¹ באליהו רבא מסכת אהלות פרק טז משנה ג כתב רבינו הגר"א שלא גרסינן לג' ידועין דבידועין לא אמרי' שכונת קברות למיצרך בדיקה דמעשה ברבי ישבב שבדק ומצא שנים תחלה ואחד ידוע עשה לה שכונת קברות כשבא אצל ר' עקיבא א"ל כל שיגעת לריק יגעת אף אתה היית צריך לבדוק כל קברי ארץ ישראל הידועים ולא אמרו אלא המוצא ג' בתחלה. אלמא לא אמרו שכונת קברות בידועין דאם כן היית צריך לבדוק כל קברי ארץ ישראל הידועין ואפילו באחד הידוע לא הוי שכונת קברות ולא מיבעי כל הג' ידועין. הלכך בגמרא נמי הכי גרסינן לא אמרו שכונת קברות אלא לג' מתחלה. אבל בידועין אין בהן ש"ק כדתניא בתוספתא.

³² עיין חזו"א אהלות כב ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

כבר התבאר לעיל דף סד: שהמוצא מת³³ צריך ליטול את תפוסתו³⁴ כיצד – נוטל כל העפר התיחוח שתחתיו, מחמת הדם שיצא ממנו³⁵, וחופר בבתולת קרקע שלש אצבעות שמוהל המת נכנס בקרקע ג' אצבעות³⁶, ומוציא הכל, ושאר השדה בחזקת טהרה כשהיתה קודם שימצא, ועפר זה עם שלש אצבעות שחופר, הוא הנקרא תבוסת המת.

דף סה:

ט. אמר רבא בדק ופנה בדק ופנה בדק ואשכח ... עילא

מצאו וטיהרו ארץ ישראל

החופר ומצא מת ופינהו ואת תבוסתו, כמו שנתבאר, וחפר ומצא מת נוסף ופינהו ואת תבוסתו, ואחר זמן מצא השלישי, אין אומרים יחזיר את השנים לכאן, שהרי חוששין לשכונת קברות אלא בודק כשיעור שהזכרנו, לא מצא כלום מפנה אף השלישי, הואיל והשנים נתפנו ברשות³⁷.

י. בדק מעשרים אמה ולא מצא ... שכונת קברות ... מצאו

וטיהרו את ארץ ישראל

מצא שלוש קברים מארבע עד שמונה אמות, שהתבאר לעיל שצריך לבדוק עשרים אמה, בדק ולא מצא מת בתוך ארבע אמות, ומצא קברים רקים כלומר שמצא כוכין, אינו צריך לבדוק יותר מעשרים אמה ואילך עד שיראה שאין שם כוכין, אלא אנו אומרים שהוכן ולא נקבר שם אדם³⁸.

³³ רמב"ם שם הלכה א

³⁴ ומ"ש הר"ב דכתיב ונשאתני ממצרים וכו' הכי קאמר מעפר של מצרים ולא נמצא בכתוב שנקבר מתחלה במצרים. והרמב"ם כתב דאסמכתא הוא. תוי"ט שם

³⁵ כ"כ במפרש

³⁶ רא"ש מהירושלמי

³⁷ מאירי בסוגייתנו, וכ"פ בלקוטי הלכות שם דף כו. כאיכא דאמרי ברבא שלר להרבות טומאה בארץ ישראל. והרמב"ם השמימו ולא נתברר השממתו

³⁸ מרכבת המשנה שם הלכה ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

אולם הגם שבדק ולא מצא, אותן שלשה שנמצאו אסור לפנותם, שמא לא בדק יפה, ושכונת קברות היתה³⁹.

וכבר התבאר שם שאם לא מצא שם מת אחר, הרי אותן העשרים שבדק טהורות⁴⁰ אף על פי שהן שכונת קברות, וי"א⁴¹ ששמונה מן הראשון טמאות ושתיים עשרה הנותרים טהורים.

כיצד בודק העשרים אמה שאמרנו⁴² במצא ג' קברים צד' אמות עד שמונה, חופר עד שהוא מגיע לסלע או לבתולה, והיא הקרקע שנראית שאינה עבודה, העמיק אפילו מאה אמה ומצא חרש הרי זו כבתחילה וצריך להעמיק עד שיגיע לבתולה הגיע למים הרי זו כבתולה.

אינו צריך לחפור תלם אחד מתחלת העשרים עד סופן אלא חופר אמה על אמה ומניח אמה וחופר אמה על אמה ומניח אמה וכן עד סופן שאין בין קבר לקבר פחות מאמה. היה בודק והגיע בתוך העשרים לנהר או לשלולית או לדרך הרבים יפסיק ואינו צריך לבדוק שהרי נפסקה שכונת הקברות.

יא. כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטומאה

משנזקק לטומאה ספקו טמא

כל ספק⁴³ נגעים, טהור עד שלא נזקק לטומאה⁴⁴, אבל משנזקק לטומאה ספיקו טמא.

כיצד שנים שבאו אצל כהן בזה בהרת כגריס, ובזה כסלע והסגירן, ובסוף השבוע היה בזה כסלע ובזה כסלע ואין ידוע באיזה מהן פשתה, בין בשני אנשים בין באיש אחד

³⁹ כ"כ במאירי וביאר שאלת הגמ' בדק ולא מצא מאי ששאלה זו ענינה לאותן שלשה שנמצאו אם יכול לפנותן אם לאו שלענין מה שבדק ודאי טהור הוא אבל הוא שואל אם מאחר שלא מצא נדון אף שלשה אלו בנקברים באקראי ושיהא רשאי לפנותם והשיב שאסור לפנותם שמא לא בדק יפה ושכונת קברות היתה ושאל אם כן למה בודק והשיב עילה מצאו וטיהרו את ארץ ישראל כלומר בדיקה מהניא למה שבדק ומצאו תחבולה זו לטהר את הארץ ושלא לחוש למה שנבדק כשיעורו הא לפנות את השלשה ודאי אסור.

⁴⁰ שדעת רבינו שכל העשרים טהורות ומאי דקרי להו שכונת קברות אין פירושו כמו מה ששנינו במשנה מצא ג' אם יש בין זה לזה מד' אמות ועד ח' הרי זה שכונת קברות שפירושו ה"ז בית הקברות אבל שכונת קברות שכתב באן רבינו פירושו שעשרים אמות אלו שכנים לקברות ואעפ"כ הן טהורות ע"פ מה שפירש שהעשרים הם נמדדים מהאחרון ובגמרא (דף ס"ה) ע"ב אמרו עלה דמתניתין בדק מעשרים אמה ולא מצא מאי אמר רב מנשיא בר ירמיה אמר רב שכונת קברות מ"ט אמר ר"ל עילה מצאו וטהרו את א"י ומדמסיים וטיהרו את א"י משמע דה"ק אותם קברות הם שכונת קברות וחוצה להם טהור וכך פירש"י. כסף משנה שם.

⁴¹ השנות ההראב"ד שם והראב"ד לשיטתו שבדק מן הראשון דלרמב"ם שבדק מן האחרון אין סיבה לטמאות השאר.

⁴² רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ט הלכה ו - ה

⁴³ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק ו הלכה ה ו

⁴⁴ ועיי"ש ברמב"ם פרק ב הלכה ט ובנו"כ שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

הרי זה טהור, שאע"פ שודאי פשה הנגע בזה, הואיל ואינו ידוע אי זו היא הבהרת שפשתה הרי זה טהור, עד שידע באי זה נגע טמאו.

משנזקק לטומאה ספיקו טמא, כיצד שנים שבאו אצל כהן בזה בהרת כגרים ובזה כסלע, והסגרים בסוף השבוע, והרי בזה כסלע ועוד ובזה כסלע ועוד שניהן טמאין, חזרו שניהן להיות כסלע שהרי הלך הפשיון מאחד מהן, הואיל ואינו ידוע אי זהו שניהן טמאים עד שיחזרו שניהן להיות כגרים, וזהו שאמרו משנזקק לטומאה ספיקו טמא.

וכן מי שהיתה בו בהרת ובה שיער לבן שקדם את הבהרת ושיער לבן שהפכתו הבהרת, ואינו ידוע זה שקדם מזה שנהפך, אם מתוך הסגר נסתפק לו ה"ז טהור, ואם אחר החלט ה"ז טמא, אף על פי שהלך שיער אחד מהן ואינו ידוע אי זה הלך אם השיער שהיה סימן טומאה או השיער האחר.

יב. אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק טמא

אין שיער לבן⁴⁵ סימן טומאה עד שתקדים הבהרת את השיער הלבן שנאמר והיא הפכה שיער לבן שתהפוך אותו הבהרת, אבל אם קדם שיער לבן את הבהרת הרי היא כבהרת שאין בה סימן טומאה ויסגיר.

ספק שיער לבן⁴⁶ קדם ספק הבהרת קדמה הרי זו טמא, וטומאתו בספק. וי"א⁴⁷ שאינו טמא אלא בבהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה בצדה בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת וספק שיער קדם ספק בהרת קדמה, או

⁴⁵ רמב"ם שם פרק ב הלכה ו

⁴⁶ שם הלכה ט

⁴⁷ אולם עיין מעשה רקח שם שהקשה דבפ' הפועלים אמרינן דהקב"ה אמר טהור ואיך נפסוק הדין היפך דהדין כן הוא ברבה בר נחמני דכן הוא האמת דבספק בהרת קדם לשער לבן טהור הוא משום דאוקי גברא אחזקתיה ומעיקרו טהור הוא, ולכך העמיד את הרמב"ם שספק טמא רק כשנתרע חזקתו דהיינו שנולד בו בהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה לה בהרת כחצי גרים ושוב נסתפק לנו אם השער קדם או תשלום הבהרת קדמה, אז יש לטמא ודאי כיון דאתרע חזקתיה. וזה מדוייק הדבר בדברי רבינו שהרי לעיל הל' ו' פסק דין קדמה בהרת לשער לבן או שער לבן קדם לבהרת ושם היה לו למימר דאם הוא ספק טמא שכך הוא לשון המשנה, אלא ודאי מדלא הזכירו שם אלא סמכו לדין בהרת כחצי גרים ש"מ דדוקא כזה הוא שטמא מהטעם האמור אבל בסתם פשיטא שהוא טהור כמאמר פיו יתברך לעד ועיין להר"ש והתוס' יום טוב ז"ל. וכן זכיתי ומצאתי להרב המבי"ט ז"ל בקרית ספר שכתב וז"ל ונראה דסבר הרב דהאי ספק קאי אהאי בבא דחצי גרים שנולד אח"כ ושתי שערות דקסברי רבנן דכיון שבא חצי גרים ראשון קודם השער סתמא דמילתא דכמו כן קדם חצי אחרון לשתי השערות אבל גרים שלם הבא עם השערות ואין ידוע איזה קדם מודו רבנן לר' יהושע דטהור דספק נגעים להקל מדפתח הכתוב תחילה בטהרה בדכתיב לטהרו או לטמאו וכו' ע"כ לשון הזהב.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שיער אחת, וספק שיער קדם או בהרת קדמה, או בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת או בהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה לה בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות, וספק בהרת קדמה או שיער.

יג. בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולאי ובמראה ובהירהור משנזקק לזיבה אין בודקין אותו

הזב⁴⁸ האמור בתורה הוא אדם שמחמת חולי יוצא כעין ריר מאיבר הזכרות שלו.

ומה בין זוב לשכבת זרע זוב בא מאבר מת, בלי קישוי האבר, ושכבת זרע באה מאבר חי, זוב דומה ללובן של ביצה המוזרת, שאין אפרוח מתרקם בה בדגירה, ושכבת זרע דומה ללובן של ביצה שאינה מוזרת.

הרואה ראייה אחת של זוב, דינו כרואה קרי, שטמא עד הערב. ראה שתי ראיות של זוב ביום אחד או בשני ימים רצופים, הריהו נעשה זב, שטומאתו חמורה, ומונה שבעה ימים נקיים מזוב, וטובל ביום השביעי במים חיים, ואוכל בקדשים לערב. ראה שלש ראיות של זוב ביום אחד או בשניים או בשלשה ימים רצופים, הרי הוא זב גמור, ולאחר שמנה שבעה ימים לטהרתו, וטבל והעריב שמשו, הרי הוא מביא קרבנותיו ביום השמיני

הרואה ראיות⁴⁹ הזוב הנורמות לו להיות זב מחמת חולי או אונס וכיוצא בהן, אינו זב שנאמר (ויקרא טו פסוק ב) **כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ מִחֲמַת בָּשָׂר** הוא שיהיה טמא לא מחמת דבר אחר.

מכאן אמרו בשבעה דרכים בודקין את הזב: במאכל, ובמשתה, במשא, ובקפיצה, בחולאי, ובמראה, ובהירהור.

⁴⁸ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ב הלכה א – ה
⁴⁹ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ב הלכה ב

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

כיצד, אבל אכילה גסה או שתה הרבה, או שאכל או שתה אוכלין או משקין המביאין לידי שכבת זרע, או שנשא משוי כבד, או שקפץ ממקום למקום ובכלל דבר זה אם הוכה על גבו, או שהיה חולה, או שראה אשה והתאווה שכיבתה, או שהרהר בעסקי בעילה אף על פי שלא הרהר בבעילת אשה שהוא מכירה, אם קדם אחד מכל אלו וראה ראייה של זוב תולין בו ואינו מטמא.

במה דברים אמורים⁵⁰ שבודקין את הזוב בדרכים אלו, בראייה שנייה של זוב שבה יעשה זוב, אבל ראייה ראשונה אפילו ראה אותה באונס, וראייה שנייה מחמת בשרו, הרי זה טמא טומאת זיבות, ואף על פי כן בודקין אותו בראשונה כדי למנות בה שלש ראיות להייבו קרבן, ראייה שלישית אין בודקין אותו בה, אלא אפילו ראה אותה מחמת אונס הואיל ונזקק לטומאה שהרי ראיות שנעשה בהן זב מחמת בשרו היה לפיכך יתחייב בקרבן.

יד. אונסו וספיקו ושכבת זרעו טמאים שרגלים לדבר

רוק הזב⁵¹ ושכבת זרעו ומימי רגליו כל אחד משלשתן אב טומאה דין תורה, ומטמא בכל שהוא במגע ובמשא הרי הוא אומר ברוק (שם פסוק ח) וְכִי יִרְק הַזֶּב בְּפִתְחוֹר וְגו', ומימי רגליו ושכבת זרעו א"א שלא יהיה בהם ציחצוחי זיבה כל שהוא.

ספיקו מחמת שכבת זרעו. כגון⁵² אם ראה שכבת זרע תחלה וטיפת זיבה הבאה אחר כך אינה מטמאה שהרואה קרי אינו מיטמא בזיבה מעת לעת. ועד שלא נזקק לטומאה הקרי מטהר את הזיבה משום דהוי אונס. ולאחר שנזקק לטומאה אין הקרי מטהר את הזיבה שאין תולין שמחמת הקרי באה הזיבה שרגלים לדבר שאין אותה ראייה מחמת אונס כיון שכבר נעשה זב.

וכן כשראה⁵³ ע"י אחד מז' אונסין וספיקו. כגון כשמצא בבגדו זיבה וש"ז, ולא ידע אם בא כל א' לבדו, וסותר ז' נקיים, או שבאו ביחד ואינו סותר רק יומו וראה ש"ז ואח"כ זיבה קודם שנזקק לטומאה, תלינן הזוב בשיורי ש"ז, וכן בכל הנ"ל וטהור, מה שאין כן בשנזקק.

⁵⁰ רמב"ם שם הלכה ה

⁵¹ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק א הלכה יד

⁵² ר' עובדיה מברטנורא מסכת נוזר פרק ט משנה ד

⁵³ תפארת ישראל שם.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

טו. המכה את חבריו ואמדותו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב

המכה את חבריו⁵⁴ באבן או באגרופ וכיוצא בהן אומדין אותו, אם אמדותו לחיים נותן חמשה דברים ונפטר, ואפילו חלה המוכה והכביד ומת מחמת המכה הרי זה פטור. ואם אמדותו למיתה אוסרין את המכה בבית הסוהר מיד וממתנינים לזה, אם מת יהרג המכה ואם הקל ונתרפא רפואה שלימה והלך בשוק על רגליו כשאר הבריאים משלם המכה חמשה דברים ונפטר.

אמדותו למיתה והקל ממה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת הרי זה נהרג, ואין אומדין אותו אומר שני כשהקל, שרגלים לדבר⁵⁵.

⁵⁴ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ד הלכה ג ה

⁵⁵ קשה לי דבמתני' משמע שהם סיום דברי רבי נחמיה וכן פירש"י וצ"ל שרבינו מפרש שסיום דברי ת"ק הם וה"ק שרגלים לדבר שמת מחמת מכה זו שהרי מתחלה אמדותו למיתה. כסף משנה שם. נראה יותר דדברי שניהם היא, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, אף דבאמת כפי דברי הברייתא רב נחמיה יליף לה מקרא, ואין צריך לרגלים לדבר, מעשה רקח שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>